

TIM WEAVER

POIS-
PYYHKÄISTY

Hän ei koskaan poistunut metrosta.
Minne hän meni?

POISPYYHKÄISTY

T I M W E A V E R

POIS-
PYYHKÄISTY

Englannin kielestä kääntänyt Maikki Soro

minerva
MINERVA KUSTANNUS OY
HELSINKI

Lucylle

Englanninkielinen alkuperäisteos:

Tim Weaver: Vanished

Copyright © Tim Weaver, 2012

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos:

© Minerva Kustannus Oy, 2021

www.minervakustannus.fi

Suomennos: Maikki Soro

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-210-8

Painettu EU:ssa, Livonia Print 2021

”Isää ei saa tuomita kuolemaan poikansa eikä poikaa isänsä rikoksesta, vaan kukin tuomittakoon vain omasta rikoksestaan.”

5. Mooseksen kirja 24:16

J o h d a n n o k s i

Tarinan kulun vuoksi olen ottanut pieniä vapauksia kuvatessani Lontoon metron tiloja ja käytäntöjä. Toivon muutosten olevan niin hienovaraisia, etteivät ne haittaa lukijaa ja että tarina pysyy uskollisena maailman vanhimman maanalaisen rautatien hämmästyttävälle historialle. Lontoon metron tuntevat kuulevat kuvauksessani Westminsterin asemasta varmasti kaijuja Whitechapelin menneisyydestä, huomaavat, että olen muuttanut aavistuksen verran Gloucester Roadin asemaa, ja toivon mukaan antavat anteeksi versioni metrolinjojen öisistä tapahtumista. Pohjois-Lontoon asukkaat tunnistavat epäilemättä myös, että Fell Wood muistuttaa läheisesti Parkland Walk -luonnonpuistoa retkeilypolkuineen.

15. KESÄKUUTA

Colm Healy pysäköi auton kerrostaloalueen laidalle ja vilkaisi lämpömittaria. Lähes kaksikymmentä astetta. Ilma tuntui vielä kuumemmalta. Puhallin oli hönkinyt asemalta lähtien, mutta viileydestä ei ollut tietoaakaan. Healy oli käärynnyt paidanhihat ja avannut ylimmän napin, mutta auto oli yhä tukahduttavan kuuma. Helle piti pintansa keskiyön pimeydessäkin.

Hän katseli hetken aikaa Mersun ikkunan takana näkyvää rikkiinäisten kotien labyrinttia. Lontoon vaarallisin asuinkortteli oli vaipunut horrokseen. Ikkunoissa ei näkynyt valoja, kujilla ei leikkinyt lapsia, rakennusten välisillä käytävillä ei liikkunut jengejä. Mutta sitten paikalle saapui lisää partioautoja, joiden hälytysvalot maalasivat kymmenkerroksisten betonikolossien seiniä, ja yöstä alkoi erottua hahmoja, jotka katselivat häntä hämärien ikkunoiden ja oviaukkojen suojusta.

Healy nousi autosta. Jonkin matkan päässä vasemmalla, poliisin muovinauhan takana, päivystivät tiedotusvälineiden edustajat paidoissaan ja kesämeikoissaan, kasvot hiestä kiiltävinä. Heidän leirinsä oli kaaoksen vallassa. Kaikki taistelivat parhaasta paikasta. Jalat liukuiivat ruohikkoisella penkereellä. Meteliä. Valoja. Jotkut huutelivat häntä nimeltä. Toisessa elämässä hän olisi saattanut nauttia hetkestään parrasvaloissa. Jotkut poliisit nauttivat. Mutta katsoessaan edessään olevan

rakennuksen uhkaavaa ja pimeää sisäänkäyntiä, joka oli kuin ammottava kita, valmis ahmaisemaan hänet syövereihinsä, hän tiesi, että kaikki oli vain silmänlumetta. Tässä ei ollut kyse suosiesta. Hän seiso jyrkanteellä rajumyrskyssä. Hän seiso kuilun reunalla ja muut hänen takanaan. Ja jos tätä jatkuisi yhtään pidempään, jos tilanne pahenisi vähänkin, jos poliisi ei löytäisi syyllistä ennen kuin media ehtisi pystyttää leirinsä seuraavalle rikospaikalle, he haluaisivat vain sysätä hänet alas pimeyteen.

Hän asteli asfalttipihan poikki talon etuovelle ja kurkisti sisään. Kaikki oli rikkiäistä tai ränsistynyttä, aivan kuin koko rakennus olisi luhistumisillaan painonsa alla. Lattia oli liukas, koska jostakin vuosi vettä, ja ensimmäisen asunnon ovi käytävän varrella oli rikki ja roikui saranoillaan.

Roskia oli joka paikassa. Jotkut saattoivat elää koko elämänsä joutumatta koskaan näkemään tällaista paikkaa, kahdensadan asunnon avunhuutoa. Paikkaa, jossa pimeinkään yö ei riittänyt peittämään kaikkia haavoja ja ruhjeita.

Oikealla portaiden juurella seiso virkapukuinen poliisi kirjoitus-alusta kädessään. Kun Healy asteli lähemmäksi, hän irrotti katseen listastaan ja valaisi häntä taskulampulla.

”Iltaa, sir”, hän sanoi.

”Iltaa.”

”Hissi ei ole käytössä.”

Healy vilkaisu hissiä. Sen oveen oli teipattu kaupungin ilmoitus, jossa varoitettiin käyttämästä sitä. Joku oli spreijannut sen viereen kostealle hilseilevälle seinälle nuolen ja sanat ”pikahissi helvettiin”.

Healy esitti konstaapelille virkamerkkinsä ja nousi portaita kolmannen kerrokseen, suurimman osan matkasta lähes pimeässä. Koko paikka haisi vessalta. Lasimurska rahisi hänen kävellessään rikottujen hehku-lamppujen päältä, jotka oli jätetty lojumaan lattialle. Kun hän saapui

kolmanteen kerrokseen, asunnon 312 ovesta ilmestyi peräkanaa poliiseja ja rikospaikkatutkijoita. Tutkija, joka taltioi parhaillaan sormenjälkiä ovenkarmista, keskeytti työnsä ja antoi Healylle valkoisen paperisen suoja-puvun ja käsineet. ”Parempi käyttää näitä”, nainen sanoi. ”Vaikka todisteiden sotkemisesta ei sinänsä ole pelkoa.”

Healy otti varusteet.

Asunnon puolelle oli pystytetty lamppuja, joiden valo heijastui ulos käytävään. Generaattorin hurinaa lukuun ottamatta oli melkein hiljaista. Kamera räpsähti silloin tällöin. Joku rikostekniikan väestä sanoi jotaakin puoliääneen. Toisista asunnoista kantautui hetkittäin ääniä. Muuta ei kuulunut.

Healy kiskaisi suoja-puvun vetoketjun kiinni, nosti hupun päähänsä ja meni huoneistoon. Se oli juuri samanlainen kuin toistenkin uhrien asunnot. Rähjäinen. Ruokoton. Haisi kellarilta. Olohuoneesta oli kulku keittiöön, jonka linoleumilattiaa koristi suuri ruskea läiskä. Healy näki rikoskomisario Melanie Craw’n tutkivan keittiötä parhaillaan. Olohuoneen vieressä oli myös makuuhuone, jonka oviaukossa, vuodetta vastapäätä, seiso poliisitarkastaja Ian Bartholomew. Mies kääntyi ja katsoi kiukkuisesti ensin Healya, sitten Craw’ta, joka tuli juuri keittiöstä.

”Melanie”, hän sanoi. ”Mitä hemmettiä minä sanon medialle?”

Bartholomew väistyi ovelta antaakseen Healyn tarkastella rikospaikkaa. Ahdasta makuuhuonetta, jossa oli pieni vaatekomero, piironki ja nurkassa tuolin päälle nostettu televisio. Kokolattiamatto oli nukka-vieru, tapetti repeillyt. Tyynylle oli asetettu siistiin kasaan uhrin hiukset. Tekijä oli ajellut ne pois, kuten toisiltakin uhreilta, ja jättänyt ne rikospaikalle. Ruumiin tilalla oli vain tyhjä patja.

Siinä se ongelma olikin.

Ruumiita ei koskaan löytenyt.

ENSIMMÄINEN OSA

12. KESÄKUUTA

Lizin toimisto sijaitsi nelikerroksisen punatiilirakennuksen ylimmässä kerroksessa kivenheiton päässä Shaftesbury Avenuestä. Muut kerrokset olivat mainostoimiston ja suuren kansainvälisen mediayhtiön käytössä. Kaksi koodilukolla varustettua ovea suojeli tyylikkäästi pukeutunutta henkilöstöä ulkomaailmalta, ja sisäpuolta vartioi painijan kokoinen turvamies. Muuten koko katu oli joko kuollut tai henkitoreissaan. Kenkäkauppa ja antiikkiliike olivat lopettaneet toimintansa jo ajat sitten, molemmista oli jäljellä vain tyhjät liikehuoneistot. Italialaisravintolan ikkunoita peittivät vanerilevyt sekä valtava SULJETTU-kyltti. Toiminnassa oli enää videovuokraamo, joka sekin näytti vetelevän viimeisiään. Kaksi miestä toraili tyhjässä liikkeessä seuranaan yksi ainoa DVD-hylly ja muutama haalistunut elokuvajuliste.

Oli lämmin kesäkuun ilta. Aurinko oli paistanut koko päivän, vaikka varjopaikoissa tuntuikin väijyvän sateen uhka. Olin ottanut varmuudeksi takin mukaan, mutta toistaiseksi tarkenin vielä mustalla kaukuspaidalla, farkuilla ja Milanon Galleria Vittorio Emanuelesta ostamillani mustilla nahkakengillä. Aidoilla italialaiskengillä, joita käytin äärimmäisen harvoin, koska niiden elämän päätarkoitus oli repiä jalkani riekaleiksi. Mutta nyt minulla oli treffit naisen kanssa, jonka vuoksi uhraus kyllä kannatti.

Noin viidentoista minuutin kuluttua Liz astui aulaan yhdestä rakennuksen hisseistä. Pääovesta oli tullut väkeä tasaiseen tahtiin kello

viidestä lähtien, mutta toimisto, jossa Liz työskenteli, oli myös hänen johdossaan, joten hän tapasi lähteä viimeisenä. Hän huomasi minut välittömästi vartiopaikaltani entisen antiikkiliikkeen ovensuulta, ja ajattelin taas, kuinka kauniilta hän näytti. Tummat silmät säteilivät hänen hymyillessään, ja pitkät suklaanruskeat hiukset kehystivät luontaisen kaunispiirteisiä kasvoja. Asianajaja Elizabeth Feeny menestyi loistavasti kaupungissa, joka oli täynnä ylemmyydentuntoisia mieskollegoita. Liz oli käynyt taistoon isompiaan vastaan ja voittanut. Hän oli vienyt heidän asiakkaitaan ja pitänyt näistä kiinni. Hän oli koonnut vaikuttavan ryhmän juristeja toimistoonsa Feeny & Company ja hoitanut useita merkittäviä oikeusjuttuja, jotka olivat kasvattaneet hänen mainettaan. Olisin ihailnut häntä joka tapauksessa, mutta olin myös seurustellut hänen kanssaan viimeiset kahdeksan kuukautta ja asunut vielä kauemmin hänen naapurissaan. Astellessaan kadun poikki valkoisessa puserossaan ja kapeassa mustassa hameessaan, joka hyväili hänen vartalonsa muotoja, hän näytti juuri niin pätevältä kuin olikin. Hänen tehokkain aseensa oli kuitenkin hymy, sillä se onnekas, jolle hän hymyili, tunsii olevansa ainoa ihminen koko huoneessa. Oikeus- salissa tästä oli suuresti hyötyä.

”Herra Raker”, Liz sanoi ja suuteli minua.

”Elizabeth.”

Liz inhosi virallista nimeään ja läimäytti minua lempeästi. Vedin hänet syliini ja suutelin hänen päätänsä. ”Oliko hyvä päivä?” kysyin.

”Pelkkiä kokouksia.”

Seisoimme vähän aikaa sylityksin. Tämä oli uutta meille molemmille. Nyt oli kaksi ja puoli vuotta siitä, kun vaimoni Derryn oli menehtynyt rintasyöpään, ja lähes kuusitoista vuotta siitä, kun olimme tavanneet. Liz taas oli mennyt naimisiin 21-vuotiaana, tullut raskaaksi puoli vuotta myöhemmin ja eronnut pian sen jälkeen. Hän oli ollut kaksi

vuotta kotona tyttärensä Katien kanssa, jatkanut sitten oikeustieteen opintojaan ja valmistunut asianajajaksi. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun hän seurusteli vakavissaan eronsa jälkeen.

”Missä syödään?” hän kysyi.

”Lähellä olisi yksi italialaispaikka.” Käänsin meitä sen verran, että näimme ravintolan, jolla oli lappu luukulla.

Liz rutisti minua. ”Olet vitsikäs mies, Raker.”

”Varasin pöydän eteläafrikkalaisesta ravintolasta, läheltä Covent Gardenia. Voimme juopotella Castle Lagerilla.”

”Eteläafrikkalaista ruokaa?”

”Oletko maistanut koskaan *bobotieta*?”

”Enpä ole.”

Lähdimme hiljalleen kävelemään. ”No, tänään on onnenpäiväsi.”

Ravintola sijaitsi kapeassa kellarissa eräällä Covent Gardenin ja Strandin välisellä sivukadulla. Kiviseiniin oli tehty syvennyksiä, joissa oli kehystettyjä valokuvia Etelä-Afrikasta. Lähimpänä meitä oli mustavalkokuva Gold Reef Cityn maailmanpyörästä, joka piirtyi pilvetöntä taivasta vasten. Entisessä kirjeenvaihtajan työssäni olin viettänyt paljon aikaa Johannesburgissa ja sen lähialueilla, ja olin siellä vuoden komennuksella seuraamassa vuoden 1994 parlamenttivaaleja. Se oli siihen aikaan hyvin erilainen paikka, muistutti enemmän sotatoimialuetta kuin kaupunkia. Aasukkaat elivät vihan ja pelon kurimuksessa.

Liz antoi minun valita molempien puolesta, joten tilasin kaksi pulloa Castle-olutta, alkuruuaksi piri-piri-kanaa ja pääruokalajiksi bobotieta, mausteista jauhelihaaistosta. Niitä odottaessamme Liz kertoi päivästänsä ja minäkin hiukan omastani. Viimeisin toimeksiantoni oli päättynyt pari päivää sitten. Minut oli palkattu etsimään seitsemäntoistavuotias

karkulainen, joka oli piilotellut Blackfriars-sillan tienoilla. Pojan vanhemmat, jotka asuivat yhdessä kaupungin lukuisista kerrostaloista Hackneyn alueella, olivat ilmoittaneet kykenevänsä maksamaan vain kolmen päivän palkkion. Etsintään meni viisi päivää, sillä työtä hidasti se, ettei pojalla ollut kavereita, ettei hän puhunut oikeastaan koskaan kenenkään kanssa ja että hänellä oli mukanaan kirjaimellisesti vain yllään olevat vaatteet. Ei puhelinta, ei kortteja, ei rahaa. Ei mitään, minkä voisi millään tavalla jäljittää. Kävin hänen äitinsä ja isänsä luona, pyysin maksamaan kolmesta päivästä ja tuomaan loput sitten kun siihen tuntuisi olevan varaa. He olivat kunnan ihmisiä, mutta tiesin, etten näkisi heitä enää. En tavannut tehdä hyväntekeväisyyskeikkoja, mutta vielä vaikeampaa oli jättää asiat puolitiehen.

Kun bobotiet tuotiin pöytään, keskustelu siirtyi työasioista Lizin tyttäreeseen, joka opiskeli yliopistossa viimeistä vuotta kauppatieteitä. En ollut tavannut häntä vielä, mutta Lizin kuvauksesta ja näkemistäni valokuvista päätellen hän oli kuin äitinsä peilikuva.

Tilasin toiset kaksi Castle-olutta. Lizin puhuessa huomasin, että eräs nainen vilkuili minua salin toiselta puolelta. Katseemme kohtasivat, ja hän katsoi välittömästi lautastaan. Tarkkailin häntä hetkisen, odotin, että hän katsoisi minua toistamiseen, mutta hän vain tuijotti ruokaansa ja leikkasi pihviään. Suuntasin huomioni taas Liziin. Kymmenen sekunnin kuluttua nainen vilkaisi minua jälleen.

Hän oli lähellä kolmeakymmentä, punertavat hiukset laskeutuivat taipuisasti olkapäille, poskilla ja nenällä näkyi pisamia. Hänessä oli vähäeleistä kauneutta, josta hän ei näyttänyt olevan tietoinen, tai jos olikin, ei välittänyt panostaa siihen. Oikean käden laihat sormet pitelivät haarukkaa, vasen käsi oli kietoutunut viinilasin ympärille. Hänellä oli vihkisormus.

”Mitä nyt?”

Nainen katsoi taas pois päin, ja Liz oli huomannut, että tuijotin häntä.
”Tuo nainen tuolla nurkassa – tunnetko hänet?”

Liz vilkaisi olkansa yli. ”En usko.”

”Hän katselee koko ajan tänne päin.”

”Ei häntä voi syyttääkään”, Liz sanoi hymyillen. ”Sinä olet hyvännäköinen mies. Tosin en halua mitenkään pönkittää egoasi.”

Jatkoimme aterialla. Vilkaisin pari kertaa naisen suuntaan mutten enää tavoittanut hänen katsettaan. Noin puolen tunnin kuluttua huomasin, että hän oli kadonnut. Hänen paikkansa oli tyhjä, pöydällä vain puoliksi syöty pihvi ja täysinäinen viinilasi. Valkoisella tarjottimella oli rahaa ja sen alla lasku.

Nainen oli lähtenyt.

2

Olimme juuri lähdössä, kun Liz sai puhelun asiakkaaltaan. Hän pyöriteli silmiään harmissaan ja siirtyi hiljaisempaan paikkaan puhumaan. Viittoilin hänelle, että odottaisin ulkona.

Sade oli vihdoin alkanut. Laitoin takin päälleni ja löysin parin oven päästä katoksen, jonka alla saatoin odotella suojassa. Vastapäisen Covent Gardenin metroaseman ovista ilmestyi ihmisiä, joista osalla oli takki ja sateenvarjo varusteinaan, mutta useimmilla vain lyhythihainen paita tai t-paita, pusero tai kesämekko. Noin viiden minuutin kuluttua huomasin hahmon, joka lähestyi vasemmalta kadun toisen puolen varjojen suojissa. Lähempänä hän ohitti pubin, jonka valot osuivat häneen, vangitsivat hetkeksi hänen kasvonsa, ja näin, kuka hän oli.

Nainen, joka oli katsellut minua ravintolassa.

Hän ylitti kadun ja pysähtyi parin metrin päähän minusta.

”David Raker?”

Tunnistin hänen katseensa välittömästi. Olin nähnyt sen ennenkin, uudelleen ja uudelleen, kaikilla asiakkaillani. Hän oli menettänyt jonkun tai pelkäsi pian menettävänsä. Hänellä oli nuoret kasvot mutta vanha katse, joka sisälsi kaiken hänen tuskansa. Se muutti erikoisella tavalla hänen olemustaan, aivan kuin hän olisi kahden tilan välissä: hän ei ollut nuori eikä vanha, ei kaunis eikä ruma. Vain nainen, joka oli menettänyt jonkun.

”Anteeksi kauheasti, että häiritsen tällä tavalla”, hän sanoi ja työnsi hiuksensa korvien taakse. Hän näytti hermostuneelta, ja ääni oli miellyttävä mutta jännittynyt. ”Minä olen Julia. Julia Wren.”